

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik csütörtökön.

<p>Előfizetési árak: Egész évre 4 forint. Fél évre 2 " " Negyed évre 1 " " Egyes szám ára 10 krajczár. Nyitlatter sora 50 krajczár. Bélyeg-díj 30 krajczár.</p>	<p>Szerkesztőség: Kispest, Községháza. Főszerkesztő: Dorfner Antal. Segéd-szerkesztő: Dayka Antal.</p>	<p>Kiadóhivatal: Kispest, Báthory-utca 94. sz. Felelős szerkesztő: Seper Kajetán. Főmunkatárs: Bartos Gyula.</p>	<p>Hirdetési díjak: Egész oldal 24 frt — kr. Fél oldal 14 " " Negyed oldal 8 " " Nyolczad oldal 5 " " Tizenhatod oldal 3 " 50 " Legkisebb hirdetés 1 " 50 "</p>
--	---	---	--

A mi halad, az el nem marad.

Örök érvényű igazság rejlik e jelmondatban, melyet e sorok homlokára kiírtam.

A haladás minden kultur-állam vezéreszméje; annak minémiségében nyer kifejezést maga a korszellem is, mely a művelődés terén nagyot, dicsőt alkothat, buzdítására az utódoknak, érdemül az ösöknek, a kik megjelölték az utat, melyen haladni, fejlődni, emelkedni lehet s tapasztalataik, eszméik kincseit hagyják örökül a jövőnek.

Ez kétségkívül a legnagyobb szolgálát, mit egyik generáció a másiknak tehet.

A haladás magában véve csak cél a tökéletesedés felé; a korszellem megértésében rejlik a tulajdonképpeni erő, mely a művelődés bimbóit kifakasztja s oly virágokat termel a szellemi és anyagi téren, a politikai és erkölcsi társadalomban, a melyekre a nemzeti szellem méltán büszke lehet s a melyben az egész művelt világ kíván osztozkodni. — Osztozkodni abban a dicsőségben, mely mindnyájunké, azoké, kik a szépre, jóra, nemesre fogékonyak, kik a műveltségben keresik a szabadságot s megvetéssel fordulnak el mindattól, mi a szolgáltságba sülyeszt, a miveletlenség sötét világába terelhet.

A mely nemzet nem érti meg korának intő jeleit s a haladás fátylájánál

nem keresi az ösvényt a nagyratörekvés eszménye felé, az a nemzet elfelejtette multját, megtagadta jövőjét, kiszakította kebléből a remény csiráját, a boldogulás, a szellemi nagyság föltételeit.

De miben nyilatkozik ez az erő, mely rombol, ha rombolni kell, alkot, ha alkotni kell?

Bizonyára az egyesek törekvéseiben, azon közös eszmékben, melyeket a kor teremt meg s a műveltségre, a haladásra képesített nemzeti szellem fejleszthet tova, emelhet azon régióba, hová eljutni nagy harcok eredménye s a létrejogosultságot kivívott nemzetek érdeme, dicsősége, diadala.

A haladás jelszava ma már minden létrejogosult törekvő nemzet diadallal kibontott zászlaján, arany betűkkel van fölírva. A haladás iránya azonban, melyben a nemzeti erő, képesség nyer kifejezést, különböző lehet.

Egyes nemzetek a tudományos, mások az anyagi téren kívánják értékesíteni amaz őst erőt, mely a civilizáció áramával haladva, karakterizálja a fajt, a nemzetet, a törekvés eredményeit.

Messze ragadtak reflexióim, melyekre e motto, melyet elmélkedésem címéül választottam, adott impulzust, de szűkségesnek tartottam bevezetésképpen mindent elősorolni, kimutatva, hogy mire kell törekedni s minő irányban lehet értékesíteni a haladás eszméit, hogy azok a

szellemi és anyagi boldogulás régióba vezérelhessenek.

Kispest község jövője a legszebb reményekkel kecsegtet. Halad . . . s ezzel igazolja létjogosultságát, részvételét a kultúr-törekvésekben, a század uralgó szellemében megnyilatkozó tevékenységben, mely minden téren értékesíteni kívánja a haladás eszméit, erre építi a jövőt, melyet a munkásságban kiérdemelt, kivívott eredmények fognak koszorúzni.

Ismerjük Kispest község törekvéseit, az anyagi és szellemi téren megindult munkálkodásának a jövőre kecsegtető eredményeit és épp azért a figyelmet ébreszteni, koncentrálni kívánjuk a megindult fejlődés felé, hogy mindazok, kik Kispest község jövőjét, nagyságát szívükön viselve, annak erkölcsi és anyagi haladásában, a kultúr-törekvések, a század eszméiben gyökerező fejlődésében örömmel s bizonyos büszkeséggel részt kívánnak venni, egy szívvel, egy lélekkel, az egyetértés varázserejével fogjanak munkához, mert mi a korral érezve, azzal haladva *tenni akarunk* s az áldozatok nagyságától meg nem ijedve, Kispest nagyra jogosult jövőjéhez biztos alapot kívánunk fektetni, melyből a további fejlődés a legszebb reménnyel fog megindulhatni, mert ne feledjük el: „a mi halad, az el nem marad!“

A „KISPESTI HIRLAP“ TÁRCZÁJA.

Vallatás.

*Férjhez megy hát mégis, édes?!
 Éj! ki hitte volna ezt!*

*Ésküdöttél: lány maradsz te,
 Mert a férj csak nagy hereszt!*

*S ime mégis Hymen-hírbe
 Jött más névvel a neved! . . .*

*Valld meg, édes! valld be nyiltan:
 Szereted a jegyessed?*

*Emlékszel rá? — Én is voltam
 Hű lovagod egyhoron,
 A sok rózsát, amit adtam
 El is tetted, — gondolom.
 Az is igaz, hogy azóta
 Tűzbe dobtad, úgy lehet, —
 Szegény rózsá! . . . Mondd csak, édes:
 Szereted a jegyessed?*

*Hát arra a sok kézsőhtra
 Emlékszel még, édesem?
 Mikor tithos tétetében
 Beszélgettél én velem.
 Szemed olyan tüzrel fénylett,
 S úgy reszketett kis hezed, —
 Szép időh, ah! . . . Mondd csak, édes:
 Szereted a jegyessed?*

*S tudom a nagy bucsuzásnál,
 — A nőta bús vagyok —
 Hegbocsáss! de azt hittem, hogy
 Szép szemedben — köny ragyog.
 Am lehet, hogy rosszul láttam,
 Tőlem ezt, ah! föl se vedd, —
 S ugy-e, édes? — nagyon-nagyon
 Szereted a jegyessed! . . .*

Fleckinger Károly.

Kergő Boris szerelme.

— Beszély. —

A „K. H.“ számára írta: **Bartos Gyuláné.**

Alkony borult a tájra. Az aratók mélabus danája, a kolostor tompa hangú harangjának „Ave Mária“-ja elhangzottak már; pihenőre tért az élet.

Csöndes már a falu, határ; nyugalom honol mindenütt . . .

Lágy, alkonyi szellő fut végig a rónán; zörög a haraszt, a merre jár, meg-meglíbbennek a fák levelei, mi halk suttogást terjeszt körülöttük.

A teli hold szeliden szórja ezüst fényét; méltázva szól a tilinkó a távol csöndjében: a pásztor esti imája! Szomorú a dal, mely lehárog róla: fájó lemondásról kesereg . . . Ki tudja, nem-e a csalódott szerelem hattyudala-e?

E csendességben egyszerre fájó zokogás hangja rezg át . . . majd csendes sirás hallatszik, melybe olykor-olykor erős férfihang könyörgő, csitító szava vegyül.

— Ne sirj, édes Boris lelkem — hangzik föl újra a hang — hiszek a szavadnak, bizom a hűségdben; nem is azért mondtam el neked mindent, mi szívemen fekdűt, hogy érzékeny szived elborítsam a fájdalom keserűségével, nem is azért, mintha kételkedném szerelmed tisztaságában, de szó, a mi szó: fáj nagyon az én szívemnek, hogy András gazda azzal

Mai számunk 6 oldal.

ELSŐ KISPESTI TEMETKEZÉSI VÁLLALAT.

Elvállalok bármily **temetés-rendezést**, ugy-
szintén saját készítésű díszes **koszorúkkal** is szolgál-
hatok, bármily árban a legolcsóbbtól kezdve fölfelé.
Raktáramon kaphatók díszes kiállítású

érecz- és fakoporsók
igen mérsékelt áron.

Vidéki megrendeléseket is elvállalok.

3-10

Tisztelettel

Lambing Jakab, Üllői-ut.**Eladó ház.**

Kispesten 600 □-öl
gyümölcsös, lugas, öt
lakás, 2 pincze, istálló
5 tehénnek és mellék-
épület kedvező feltéte-
lek mellett, szabad kéz-
ből eladó. Czim a kiadó-
hivatalban.

3-3

Kiadó bolt.

Kispesten, az Üllői-út és Fő-út sarkán levő há-
zamban egy fűszerüzlet részére teljesen be-
rendezett

bolthelyiség

azonnal, vagy november hó 1-től

bérbe kiadó.

Ugyanott egy másik bolthelyiség is
kiadó, lakással együtt.

1-3

Krakkauer Mór.**!!Kiváló!!****SPITZER JÓZSEF
tisztító-intézete**

3-3 Budapest, Nagyköröna-utca 17. sz.

**Elfogad mindenféle csipke-, ág-
és fehérneműek tisztítását.**

**Megbízások Kispesten,
Zrinyi-utca 559. sz. alatt,
az intézet-tulajdonos saját
házában elfogadtatnak.**

**Az
„ELSŐ LEÁNYKIHÁZASÍTÁSI EGYLET M. SZ.”**

32 évi szakadatlan működése alatt a gyermekbiztosítás terén már is fényes és áldásdus eredményeket
ért el, elhatározta, hogy hatáskörét a

fiúk biztosítására

is kiterjeszti.

A tagnak **azonnali biztosítása a halálesetre, már az első fizetés után is,**
s ez esetben a további befizetések megszűnése, a változatlanul megállapí-
tott táblázatszerű befizetés, mely havi részletekben is teljesíthető, a tagok-
nak évenkénti nyereményrészesedése, továbbá azon körülmény, hogy min-
den egyes tag az egylet igazgatásában részt vehet, oly előnyök, melyek min-
denki által szem előtt tartandók.

A tag elhalálása esetén minden további befizetés az elhalálozás ha-
vától kezdve megszűnik, a biztosított tőke azonban mégis az esedékesség beálltával telje-
sen és egészen, minden levonás nélkül a felhalmozódott feleslegekkel együtt
a kedvezményezettnek, vagy a tag törvényes örökösének kifizetetik.

A beirt gyermek elhalálása esetén a befizetett díjak az általános határoza-
tokhoz képest **visszatérítetnek.**

Érvényben levő kötvényekre az általános határozatok értelmében **kölcsön adatik.**

A tagok **50 százalékos nyeremény-részesedése** minden jutalékrészre kiterjed.
A biztosított tőke kifizetése teljesen és egészen történik, s levonás semmi czim
alatt sem fordulhat elő.

A táblázatokban megállapított és kötvényekben foglalt járulékokon kívül semmi
néven nevezendő mellékilletékek, pénzbeszedési, postabér, bélyeg vagy más költségek
nem fizetendők.

Képviselőség Kispesten:

SCHÜTZ MIKSÁNÁL,

2-3

Petőfi-utca 306. sz.

Prospektus ingyen és bérmentve!!!**ÚJ VILÁG**

BOR- ÉS SÖRHÁZ KISPESTEN,
Kisfaludy-utca és Üllői-ut sarok.

Alulírott van szerencsém a m. t. közönségnek ajánlani
fenti czimű, **kerthelyiséggel, kuglizóval** ellátott
vendéglőmet, hol a legjobb minőségű, tisztán kezelt borok
a legpontosabban lesznek kiszolgálva. Messze környéken jó
hírnévnek örvendő konyhámat is ajánlom, hol a legháziasabban
készített izletes ételek minden időben kaphatók. Társas össze-
jövetelekre, ünnepélyekre, vagy bármely zártkörű mulatságra
helyiségeimet teljesen díjtalanul engedem át.

3-10

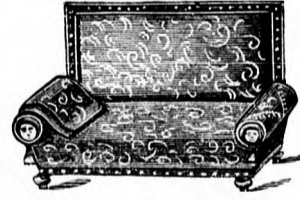
Tisztelettel

Magyar József,
vendéglős.

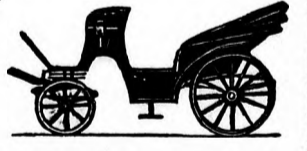
Vasár- és ünnepponon kitűnő cigány-zene!
!!!Elegáns táncz helyiség!!!

Üzletmegnyitás.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
Kispesten Üllői-ut, a Fő-utczával szemben

kocsinyerges

és

kárpitos

műhelyemet megnyitván, az ezen üzletbe vágó mindennemű mun-
kát és javítást elfogadok s a legújabb és legdiszesebb kivitelben
állítom elő ugy a kocsit, valamint a kárpitos szakmában: minél-
fogva a nagyérdemű közönségnek kegyes pártfogásába ajánlva
magamat, maradtam

mély tisztelettel

Bán István,

kocsinyerges és kárpitos.

4-10

Elveszett

egy kölyök fehér
 vadász-kutya.
A hátán világos sárga folt van.
A megtaláló kéretik
HÖCHST J. vendéglőjében
átadni, a hol illő jutalomban ré-
szesül.

1-1

Lakás kerestetik.

Egy különálló ház, 2-3
szobával, hozzátartozóval és
lehetőleg istállóval
november hó elsejére
bérbe kerestetik.

Bővebb értesítést a kiadóhiva-
tal ad.

1-1

Alkalmi vétel.

Kispesten, az I. csoportban (a Lövöldétől
Herbacekig) fekvő telkek □-öle az eddigi árnál
egy forinttal olcsóbban adatik el
5 évi részletfizetésre, 5⁰/₀-os kamattal.
Bővebb értesítés csakis

Nemes Izidor

telekeladási ügynökségi irodájában (Kis-
1-3 pest, Üllői-ut) szerezhető.

Munkakedv—becsületesség.

„Memento mori!” szól a karthausi barát a vele találkozó baráthoz. Ezen két szóban befoglaltatik nem a világyülölőnek, de az isteni gondviselésben megnyugodott férfinak is társához intézhető szava. Kicsillámlik belőle a jobb jövő reménye, hisz bezárta maga után már a mulandó világ örömeit, nem vár a világtól semmit, testének tápláléka megvan s csak arra emlékezteti társát s önmagát, miszerint rövid az élet, mindenkinek fog ütni órája, készen legyen tehát eltávozni a siralom völgyéből a szebb, az örökké tartó hazába.

Csak hogy ám míg az ember itt a földi világ örömeit, bánatait, előbbieket örömmel, utóbbiakat kényszerűségből átélni hivatva van, tegye meg kötelességét, hogy a midőn életének fonala elszakad, emléke embertársai előtt követségére méltó példaként ragyogjon.

Napként ragyog embertársai előtt báró Eötvös Józsefnek, a haza nagyjának emléke, ki fáradhatlan ügyeszeretettel buzgólkodott az egyházak s az állam jogainak összeegyeztetésén s mivel akkor nem vélte keresztülvihetőnek azt, hogy a közoktatás egyedül az állam kezében legyen, ezért az állam és a felekezetek által eszközözendő közoktatást istápolta s azt minél nagyobb mérvben terjesztette, minél magasabb színvonalra emelni hazafiúi kötelességének ismerte. Ő a népoktatási törvény életbeléptetésével, fényes betűkkel írta be nevét oktatásügyünk történetébe s oly alapot teremtett, melyet megszilárdítani s ezen alapon tovább haladni jövő nagyságunk feltétele.

Nem egyesek kezébe van letéve a jövő, a fejlődés procezzusa: egyesek keveset jelentenek, de az egyesek összessége nagy hatalmat jelent, mely a haladás eszméivel, a kitartó munkásságban rejlő siker biztosítéka.

„Nemcsak a harezok zivatara sodorhat el egy nemzetet, van még egy más: de dísztelen és aljas nemzeti halál is: a közelszegényülés. Ettől hazánkat megóvni legszentebb kötelességünk!” mondta Deak Ferencz, a haza bölcse. A közelszegényülés akkor következhetne be, ha a nemzetnek tagjai a sötét tudatlanságban elmerülve, a tudományok iránt érzéketlenek maradnának, de akkor is, ha a munkához megkivánó kedv kialudnék lelkükből s csakis a készből, a mások által szerzett javakból kívánna élőködni.

A ki a népet a tudatlanság éjszakájából napfényre vezérli, ki a nemzetet alkotó egyeseket a munka megbecsülésének ismeretéhez, de magához a munkához is elvezeti, az, nemzete előtt érdemeket szerzett s magát az utókor tiszteletére érdemesítette.

A svájci nép ismeri a munkát, nemcsak kézzel, de észszel is dolgozik, mely körülmény jól szervezett és vezetett kitűnő iskoláinak eredménye.

A híres Pestalozzi tudományának s vég nélküli türelmének magvát nem hintette el ott eredménytelenül; a szabadságszerető s magát embertársaiért szívesen feláldozó Tell Vilmos példája nem tűnt el észrevétlenül, de meghozza évről-évre gyümölcseit s ezért ezen nép deczeniumról-deczeniumra nemcsak műveltebb, de gazdagabb is.

Az angol nemzet hasonló a miénkhez, ott van az arisztokrácia s a köznép, ott él a király és alkotmány iránti hűség, kiolthatatlan szeretet, vonzódás ép úgy, mint minálunk, de kereskedelmi, ipari szelleme, a munka becsülése, a munkakedv óriássá emelkedik hazai viszonyainkhoz képest.

Azonban ezért nem hibáztatjuk a nemzetet, mert hazánk agrikulatális ország, míg Svájc és Anglia a természeti viszonyok által is arra volt utalva, hogy az agrikulatúra helyett a kenyérszerzésre más tért szemeljen ki s azon boldogulását, jövőjét biztosítsa.

Hazánkban elég a föld, melyet elfoglalhatnak a gyárak, csak legyenek olyan férfiak községünkben is, kik gyárak alapításától nem rettennek vissza s olyanok, a kik a gyárak üzemét vezetni képesek. Mily nagy hasznót, milyen általános jólétet emel a gyáripar, a kereskedelem, arra példa nemcsak Budapest, hazánk székes-fővárosa, de Szeged, Arad, Temesvár s több olyan város, a melyben ez föllendülésnek indult. Mely városban, községben, mint a munka óriásai emelkednek ki a gyárak kéményei, rögtön benépesíti azt a munkások s az ott foglalatokodó hivatalnokok raja s a forgalom emelkedik s vele a jólét is.

Márk Aurél a becsületességről így nyilatkozott: „Az oly embernek, ki becsületes és jó, olyanhoz kell hasonlítani, kinek erős szaga van, úgy, hogy bárki közeledik is hozzá, akarva — nem akarva, megérzi.” Ha a fiatalság kis korától fogva ilyen becsületességhez szoktatatik, akkor, a midőn ipari vagy kereskedelmi vállalatok vezetőivé lesz, vagy a midőn már hivatásában a hazát szolgálja lesz hivatva, nem fog letérni a becsületesség útjáról, nem lesz belőle faiseur, hanem a vállalatnak éltető lelke, hivatásának valódi mestere. Erre törekedjünk, ez az ut vezet egyedül hazánk ipari nagy jövőjéhez.

Maszny Samu.

Kérelem vasutunk igazgatóságához.

Azon intencziókat és elveket, melyeket lapunk első számaiban a morális és anyagi érdekek ápolására programmunkban kitűztünk, szemeink előtt tartva, nyulunk tollhoz, hogy több szülő jogos kérelmét őszinte nyíltsággal kifejezésre juttassuk.

Nem új dolog tartalmára az, mit ez alkalommal nyomda-festékekkel megörökíteni akarunk, a multban eléggé megsírattuk gyászos következményeit, de új alakjára nézve, mert nyíltan lépünk sorompóba, hogy lássa mindenki, hogy hallja mindenki, hogy a mit kívánunk: *jogos*, a mit mondunk: *igaz*, hogy a közvélemény — a legigazabb bíró — törjön pálcát a tény fölé, melynek keserű következményeitől Isten óvjon meg mindenkit.

Tény az, hogy rendkívül sok kispesti szülő — helybeli magasabb iskolák híján — kénytelen gyermekét Budapesten iskolába járatni — mely körülmény magában véve is aggodalmassá teszi a szülők helyzetét — mihez hozzájárul még az is, hogy vasutunk intézősége e gyermek-sereggel szemben morális érdeklődésének nem hogy kifejezést nem ad azokra való közvetett felügyeletében, hanem a szülők jogos kérelmeit sem méltatja figyelmére.

Igazgató ur! komoly, megfontolt gondolatok ezek, melyeket megszivvelés végett figyelmébe ajánlunk; belátást kérünk és egy kis megfontolást a szülők nehéz helyzetére.

Nem kérünk természetfölöttit, vagy megérőltetést, áldozatot; *csekélységet kérünk*, mihez egy nagy dolog, az igaz, kell: *egy kis jóakarát* s az ügy mindnyájunk megnyugvására befejezést nyer, az önként intőzősége pedig elismerést, köszönetet érdemel.

Kérelmünk az lenne: *kegyeskedjék Kispestről Budapestre, az önként vasutja közvetítésével, iskolába járó gyermekek számára egy külön kupét* állandóan, egy a menet, mint a jövőt illetőleg *fantartani*, hogy ez által a gyermekek a felnőttek sok esetben *trágár* eszmecseréitől, kiméletlen inzultusaitól mentve legyenek.

Az erzsébetfalvai h. é. vasuton már évek óta be van hozva e rendszer; a „*Nem dohányzóknak*” után ott van a „*Tanulóknak*” feliratu kocsik, a melybe csakis tanulók szállhatnak fel.

E kérelem fenti megoldásával kettős czél lesz elérve:

1. az utazó közönség a gyermekek *nyugtalankodása által* nem lesz *nyugalmában* háborgatva;

2. a szülők pedig, áldva vasutunk intézőségét, a morális érdekek fölötti figyelmét, nyugodtak lesznek azon tudat reményében, hogy gyermekeiket veszély erkölcsileg nem fenyegeti; tény az, hogy a gyermek a rossz iránt fogékonyabb, mint a jó iránt, mely körülménynél fogva jövőjére nagy horderejű azon köröktől való elszigetelése, mely gyöngye lelki világára megmételvezőleg hathat.

Az a sok fiatal ur, ki a reggeli vonattal Budapestre igyekszik, bizony nincs tekintettel — beszélgetése folyamán — arra, hogy jót rosszat, erkölcsöst-erkölcslestent össze ne hordjon a vele utazók szórakoztatására, mely kö-

diesekedett faluszerte, hogy Kergő Boris szíve félig már az övé s csak kezét kell még odanyújtani, hogy egészen bírassa. Ne sirj, drága szép virágom, mert minden elhullatott könnyed egeti lelkemet; fáj nagyon nekem a te szomorúságod. No de ne is adja ám a teremtő, hogy úgy a magam gusztyusára véletlenül összetalálkozzam Andriszal, mert akkor biz' isten nem eszítom el szívem fájó keserűségét és megmutatom majd neki: hogy merre visz az út tisztességre, ha már elfelejtette volna. Szegény vagyok: két kezem a kenyérem, de Andris gazda pénze, hat ökre nem kellene még akkor sem, ha utánam dobnák; hej, nagy átok nyugszik az ő vagyonán: hitvesi, súlyos átok, kinek gonoszságával kora sirját ásta. Bünbarlang Andris gazda lelke, melyet feketére festett az élet. Vigyázzon is ezentul magára, mert ha az én boldogságom megzavarja, az ördög legyen hozzá irtalmas; az isten ugyanis elfordult már gonosz lelkétől.

— Ferkó... Ferkó, hová ragad féltékenységed vad dühe — szól zokogó hangon a lány. Majd szelíden folytatta: Ferkó, nézz a szemembe! Így... így, olvasd ki abból, meg tudnád-e csalni? téged, kit jobban szeretek édes anyámnál, kis kertem mosolygó virágainál.

Ez a kétszem, ez nem csal meg, mert ezt látom, de aszived, hej... a szived...? Azt sugja nekem valami, hogy az már nem a régi... Szeretsz... szeretsz, az igaz, de te egykor engem jobban szeretted. — Emlékszel-e még arra, midőn csendes holdvilágos esteken együtt ültünk a malom mellett nagy ákácz suttogó lombjai alatt? emlékszel, mikor csókra-csók

borult ajkainkon, talán több, mint a mennyi csillag volt az égen? emlékszel, mikor elbúcsuztunk egymástól, két szemed könybe borult s félve sugtad a fülembé, hogy úgy fáj a szived, miért is kell elválni egymástól? Emlékszel ezekre...? Azóta megváltoztál, úgy érzem. Nem olyan édes már néked az én csókom; nem fáj már úgy a szived, ha üt a válás fájdalmas órája; nem nevet már réam úgy az a két ragyogó szemed, mint régen... Hej! Boris, nem vagy már te a régi! Esküszöm! vérbe fojtom annak a lelkét, ki titkon lopkodja lelkem boldogságát!

— Csillapodjál, édes Ferkó — könyörgött szelíden hangon a leány — mert minden szavad a rettegés kinjával nyugtalanítja szerető szívedet. Hazudsz, ha azt mered mondani, hogy szívem szerelme nem a régi; megver a nagy Isten, ha vádolsz a hűtlenség gyanújával, mely messzebb áll tőlem, mint a csillagos ég. Az én szerelmem tiszta, mint a reggeli harmat, melyre a hajnal első csókjai borulnak; állandó, mint a Gönczöl szekere. Nem tagadom, Andris gazda szemét vetett réam, arról mitsem tehetek, de lelkemre mondom: várhat a szerelmemre, mint kába az élőfa dültére. — Ne higgy, édes Ferkó, a mende-mondának, melynek legtöbbször az a czélja, hogy a féltékenység tüzet szítsa, higgy a szivednek, mely a leghelyesebb uton vezérel a boldogságra.

Ferkót e vallomás jólesőleg érintette. Nem maradt már szava ezek után, belátta, hogy ostoba féltékenysége igaztalanságra ragadta azzal szemben, kinek lelke tiszta, mint a nap, mely-

hez árny nem is férhet. — Gyöngéden megfogta tehát a leány kezét, kebléhez szoritotta s a megbánás hangján kérte, hogy feledje a keserűséget, mit szívére borított gyanújával, feledje a könyveket, melyet igaztalanságának szívében elboruló fájdalom sajtolt szemeiből. — A leány szótlanul fonta át kedvese nyakát, jeléül, hogy megbocsájtott.

Öreg este volt már, mikor a szerelmesek elváltak egymástól. — Ferkó szívéből nagy kö esett le; sejtette, hogy Boriskája szerelme szep-lőtlen, mint a frissen hullott hó, de a lelkében kigyult féltékenység tüze nem hozott nyugtot, míg meg nem tudta a valót.

Azt a boldogságot, melyet szívében hordozott Boris őszinte vallomása után, a félvilág kincséért sem cserélte volna fel, bár azt a kis felhőfoszlányt, mely lelke egén támadt, nem tudta a történetek után sem elzavarni: Andris gazda iránti mérlelhetetlen féltékenységét.

Reggel négy óra. A tiszta égboltot halvány vörösrre festik a felkelő nap bihor sugarai. Gyönyörű hajnalra ébredt a természet.

A falu végén ácsorgó gémes kutról danázó leányok viszik a vizet, Pajkos jókedvűktől hangzik a tájék.

— Nézzétek leányok, mint siet erre felé a Zsuzsi néni; bizonyára valami friss hírrel jön — szól az egyik leány-asszonyféle, mire mindnyájan a közeledő vén anyóka felé fordították tekintetüket.

rülmény ugyanazon kupében utazó gyermekek erkölcsére szomorú következményekkel bírhat. Ezek után pedig azt hisszük: eleget tetünk lapunk e téren is kívánatos kötelességének s meg vagyunk győződve, hogy vasutunk intézősége saját jól felfogott érdekében is azon lesz, hogy ezen általunk hangoztatott kérelemnek helyt adva, sürgősen intézkedjék.

A „Kispesti Hírlap” szerkesztősége.

Szinészet.

F. hó 7-én a „Piros bugyellár”, e kiváló népszínmű került előadásra. Az előadás a jobbak közé tartozott. *Krassói* a huszár szerepében bravurosán oldotta meg feladatát, úgyszintén partnere *Réthymé*, ki mint mindig, úgy ez alkalommal is kedves volt. A többi szereplők is igyekeztek az összjátékot emelni, miért is elismeréssel tartozunk nekik.

* * *

Vasárnap: a „Sárga csikó”, *Csepreghy F.* e hatásos, gyönyörű népszínművét láttuk, elég ügyes előadásban, *Saághy Zsigmond* és *Molnár Imre* vendégfelléptével.

Saághy Zsigmond egyike a vidék legjobb drámai apaszínészeinek. Erről mi is meggyőződöttünk. Csorba Mártonja átgondolt, lélektani alapon nyugvó alakítás volt, melyért elismerés illeti.

Kellemes orgánuma eltalálta az alaphangot, melyet játékában érvényesített is s ez talán egyik nagy érdeme.

Örömmel üdvözöltük színpadunkon, mit bizonyít az, hogy az első felvonás után ötször hívták a lámpák elé. Nyílt színen is megjelnezték.

Molnár I., kit már félig színész számba vesszünk, jó alakítást nyújtott a Gelecséri pusztabíró szerepében. Kedv és elég erő van játékában s mi fő: teljesen otthon érzi magát a színpadon, mely körülmény magában véve is, egy dilettansnál: fél siker.

Erzsikét *Markó Emilia* játszotta *Réthymé* közbejött rekedtsége miatt s derekasan megállotta helyét.

Krassói, közönségünk ambiciózus kedvence, *Laczi* szerepében valósággal remekelt. Dalait megújrázták.

Kolozsi tipikus betyár volt.

Nem hagyhatjuk szó nélkül *Hegyi István* kitünő maszkiáját a vak koldus szerepében, melyért e helyen is megdicséjük. Rendkívül rokonszenves, lelkiismeretes színész, kiről mindenkor csak jót mondhatunk.

* * *

F. hó 10-én Csiky G. nagyatásu színműve került bemutatásra *Halmay Cornelia* és *Saághy Zs.* vendégfelléptével.

Halmay C. a kiválóbb színésznők közé tartozik, mit játékaival be is bizonyított. Erzelemmel, kellő gonddal és finomsággal dolgozza föl az utolsó nuance-ig szerepeit, mely *Lydiá-ját* is jellemezte.

Azok a lelkiharczok, melyeken szerepe keresztül viszi, hangjában, temperamentumában, arczjátékában, gesztusaiban teljesen kifejezést nyertek, melyet fokozott a szenvedély, mely magával ragadta. Haldoklási jelenete a 3. felv. végén, egyike volt tehetsége kiválóbb mozzanatainak és elismerést érdemel.

Sághy Zsigmond Fama szerepében aratta az elismerés meg-megújuló tapsait. Játékát a természetesség emeli, melyben annyira dominál az őszinteség, hogy voltak jelenetei, melyben színpadon kívül képzeltek magunkat, az élet tarka világában, hol azok a kitünően karakterizált jelenetek mindennapiak lehetnek.

Krassói elismerést érdemel, *Hegyi* dicséretet, *Krassóiné* hercezig volt. *Krecsányi F.* játéka és discret alakításai figyelmet keltek. Nyílt színen is tapsokat aratott.

Kolozsi, Réthy jók voltak.

Direktor ur! több próbát, intenzivebb világitást és kevesebb zajt a színpalak mögött.

Kossuthfalvai levél.

Tisztelt Szerkesztő Barátom!

Figyelemmel kísértem b. lapod minden számát s őszintén gratulálok érte.

Felőlel az minden nemest és szépet, a mi csak a község előhaladására irányul s hiszem is, meglesz a jó eredménye nemsokára.

Mit szólunk azonban mi, Erzsébetfalva és Kispest közé ékelt kossuthfalvaiak?! Nem gondol mi velünk, csak a jó Isten! Nem haladtunk előre semmit, mert nincs absolute semmi közlekedésünk. Már pedig a hol az nincs, nincs is ott semmi forgalom.

Nagyon helyesen tennéd, ha a tervbe vett villamos vasutól is közölnél valamit,*) mert tudvalevőleg Kossuthfalvát is bevonták az utirányba, de mi itt nem hallunk semmit, hol akadt meg a terv; pedig hidd el, óriási lendület venne községünk, ha a villamos vasut erre járna; 2—3 év alatt többet fejlődne, mint így 20—30 év alatt!

Ujságot mit irhatnék én innen, ez elhagyatott helyről?! Hisz nem történik itt semmi; legfeljebb az, hogy nem régebben méréseket eszközöltek, a merre a villamos vasut menne, de azóta hallgat minden.

Ha bővebbet írnál róla, igen leköteleznél mindnyájunkat.

Hived

Solymossy László.

*) Az is sorra jó mielőbb.

Szerk.

Tanügy.

Az iskolai színjátékokról, valamint a szép-előadásra szoktatás népiskoláinkban.

Evezünk ki az ismeretek tágas Océánjára s merüljünk a lélek bűvárharangjával a drága gyöngyöket rejtő tenger-világ miszticizmusába; kutassunk s hozzuk dicsőséggel napfényre, mit homály borít; áldozunk a ragyogó Fhoebusnak, a szerény Pallas Athenének.

Hajdan és most! E két óriási fogalom ezredévek sirja és szülőhelye. Vonjunk párhuzamot e két fogalom tartalma között és vizsgálódjunk a színműirodalom himes mezején, mely a színjátékok multjával és jelenével megismeretve, azok megértésével, célunk elérésére kalauzolhat.

Nem kívánok e kijelentéssel a színműirodalom gyermekkorával foglalkozni s a csecsemőt a chronologia bölcsőjében fölkeresve, annak a fejlődés emlőjén való növekedéséről számot adni, hanem csak azon eredményt mérlegelni, melyet a színműirodalom multja és jelene a társadalmi és erkölcsi világra hozott s diadalra juttatott.

A hajdani görög-római klasszikus színműirodalom, az amfiteatriális, circensesek czélja, tudjuk, nem volt más, mint tisztán képző-eleme ama társadalmi osztályoknak, melyek műveltségüket nem az iskola áldást-terjesztő oktatásából, hanem az élet, az érintkezések fázisából meríteni kényszerültek.

Egy Perikles, kinek kultur-törekvéseiről, nemzete eszthetikai műveléséről a történelem fényes lapjai tanuskodnak. a színi-előadásokban a nép művelődésére hathatós, czélra vezető képző eszközt látott, mely körülményt, ismerve korának bámulatos fényét, abból magyarázhatjuk, hogy a színi-előadások látogatását az alsóbb, a miveletlenség békóiban vergődő néposztály számára annyira szükségesnek találta, hogy mindazoknak, kiknek silány keresetökből még a mindennapira is kevés jutott, színházlátogatási napi-díjakat biztosított, mely törekvését „aranykora” koszorúzta.

A Caesarok korában divó circensesek, azokat az erkölcsöket és társadalmi műveltséget képző demokratikus erőit sem hagyhatjuk figyelmen kívül, sőt kiemelhetjük, hogy a circensesek kívánatos, feltétlen részeivé váltak az erkölcsi- és társadalmi képzés összhangjának, úgy annyira, hogy a pártok nagy tusáiban, a jogok és kötelességek harczaiban, a nép elvetve mindent magáról csak ezt követelte: panem et circenses!

A Caesarok korának e jelszava élénken bizonyítja, hogy a nép érezte a színjátékoknak kedélyére jótékony, szívet, értelmet ébresztő,

— Nagy hirrel jövök, galambjaim — lihogte a sietségtől kimerült anyóka — ki nem volt más, mint a vén Galambosné, kire ráillett a „falu dobja” titulus. Képzeltétek, gyöngyvirágjaim, az éjjel gyilkosság esett a peregi dülőben.

— Jézus Mária! — kiáltották megdöbbenve mindnyájan.

— Meggyilkolták Vékás András gazdát, a sesszióst!

— Futok haza! — szólt az egyik leány, kinek a rémhir már furta az oldalát, sietek s megújságotom anyáméknak, hogy megholt András gazda.

— Ugyan hová futnál, Terka — sipákkolt reá az anyóka, hiszen csak meggyilkolták, de azért nem halt meg.

— Hát nem halt meg? — kérdezték mindnyájan egyszerre.

— Dehogyan halt meg... dehogyan halt meg — szólalt meg, szemeit vörösrre dörzsölve az anyóka — csak félig van oda. Hogy reá térjek az eset sorjára, hát elmondom az egész históriát úgy, a mint az történt. A dolog úgy esett, hogy András gazda az éjjel megint többet talált inni a kelleténél — hisz jól tudjátok, hogy ez nála olyan rendes forma — s a mint haza ballagott, hát találkozott Antal Ferkóval, a Boris szeretőjével. Azt tudjátok, hogy András gazda az utóbbi időben szemet vetett a szép Kergő Borisra, bár jól tudta, hogy annak szívébe már más van beintabulázva. András gazda, a mint megpillantotta Ferkót, nem tért ki előle, hanem mikor közelébe ért, gunyosan, félvállról oda szólott neki: „Ugy-e a Boristól jösz, te gézengúz him-

pellér!” E becsmerlő szavakra Ferkó galamb epéje is felforrzott és rézfokosával úgy vágta kupán András gazdát, hogy feje bubját menten ellepte a vér s összeroskadt. A hajnal szemét nyitogatta már, midőn a dülőbe menő aratók megtalálták és haza vitték. A házbeliiek, a családnépség fejét vesztve szaladt a bíróhoz, ki kihallgatta András gazdát és nyomban elrendelte, hogy fogják el s verjék vasra a bűnöst: Antal Ferkót, ki gyilkosságba esett. — Alighogy távozott a bíró, András gazda félholtá lett s azóta már beszélni sem tud okosan, hanem csak úgy fantagérozik.

Az öreg anyóka vért fagyasztó beszédét szomorú csönd követte. A leányok szemein egy titkos könyesepp harmatozott, mely valószínűleg Ferkót emlegette meg, kinek végzet-szerű balsorsa mindnyájok szívét érzékenyen érintette.

Déli harangszókor már az egész falu és a környék tudta a rémes eseményt s hogy Ferkó a büntetéstől való félelmében világgá szökött.

* * *

A herendi határ rozoga csapszékében betyár legények mulatnak. Este óta szól már a nóta, a jókedv már a gerendát csapkodja.

Folyik a bor, mintha ingyen adnák. A csapláros nagyokat horkol a löcán s úgy látszik, nem bánja, ha a legények ki is verik a csárda oldalát, ugys olyan rozoga, hogy a szél csaknem elfújja.

A mulatozók között egy legény látszólag nem osztozik a jókedvben. Meghuzódva ül az ivó egyik zugában és szomoruan hajtja fejét tenyerébe. Messze jár az ő lelke, honnan sokára lehet visszavárni.

— Mit busulsz ott a sarokban hej Ferkó czim-bora! Busuljon a ló, elég nagy a feje. Mulasunk, hisz rövid az élet, hosszú a sir! Talán csak nem azon töröd a fejed, hogy megbánva lépésed, bennünket, a „kopók” karmaira kárhoztatva, feljelents?! — szólott egy érczeshangu deli legény s nagyot huzott az előtte bámész-kodó kupából.

— Dejszen! akkor halál fia vagy ebben a szent minutumban! — hangzott föl egyszerre a betyárok ajakán.

— Ne bántsatok engem ily vádakkal — szólt most a megbántott legény — megesküdtem, mikor közéték állottam, hogy el nem árulok. Az esküm szent! életem csak hitvány rongydarab mellette. A szívem fáj nekem, ez most az én legnagyobb ellenségem, egy pillanatra sem hágy nyugodni.

— Azért igyál velünk, czim-bora! Borban a vigasz, a feledés! Éljenek a világ szép leányai, szép asszonyai! Igyál, pajtás!

Ferkó illetlenül hagyta poharát. Nem kellett neki a bor. Undorodott a szagától is. Egy gondolat furta lelkét, erre keresett megoldást. Borist akarta még egyszer ez életben látni s azután betelhet végzete.

Ezért szomorkodott, ezért bankódott s hasztalan...!

A betyárok már távozásra készülődtek;

az élet-körülményekre kiterjeszkedő üdvös hatásait és inkább s Caesárok lábához dobta akaraterjét, a szabadságot dülő küzdelmeik századok által szentesített jogát, eszközeit, mintsem lemondjon, a kenyér után, a circensésekről.

E történelmi adatok azt bizonyítják, hogy a szinpad, *eredeti* nemes intenciójában, valóságos iskolája volt az erkölcsöknek, de főleg a társadalmi műveltség fejlődési processzusainak.

A költők és dalmokok, a gyermekkorukat elő nemzetek első tanítói.

A görög és később a római színjátékok legelső primitív képei, színhelyei sem voltak egyebek, mint a költők és dalmokok hirt, dicsőséget, babért kereső virágos berkei, melyet a színműírók felléptével a színműirodalom fejlődésével a századok alakítottak át szinpaddá.

Tanulmányaimból merítve meggyőződésem érveit, állítom föl első tételtem: *a szinpad erkölcsi iskola.*

De lássuk annak beigazolását!

A szinpadot a mai modern értelemben is erkölcsi iskolának tekinthetjük, ha számba vesszük színműirodalmunk ama drága gyöngyét, melynek erkölcsi hangja a szívhez szól s a belőle kiemelkedő tanulság az értelmet gazdagítja és nemesíti.

Mennyi erkölcsi eszme, értékes, mély tanulság van a jellemző művekben, a történelmi tragédiákban, mennyi oktató, kedélyt képző elem a társadalmi életből merített, eredeti intenciójukat nem tévesztett, népszínművekben és drámákban?

Bánk-Bán — színműirodalmunk e remek alkotása — nem-e valóságos gyémántmezeje a szív, az ész óriási birodalmának, nem-e oktatva gyönyörködött erkölcsi igazság fényes diadalma, mely megragadja valónkat s gondolkodóba ejt egy részt a történelem igazságszolgáltatása, másrészt az esemény megdöbbentő nagyszerűsége fölött?

Ezek előrebocsátásával nem lesz nehéz a tulajdonképeni tárgyra átvinni tanulmányaim eszméit és kifejtetni a színjátékok becsét mine-műségükkel az iskola szolgálatában, nemkülönben hatásait; az észre, a kedélyre, az erkölcsre, a társadalmi fellépésre és az életre.

Fontos kérdés előtt állunk: *szinpad és iskola?*

Lehetséges a kettőt rokonságba hozni, mi több: testvéri viszonyba?

Ha elfogadható fenti rövid fejtegetésem, hogy a *szinpad is iskola*: az erkölcsök iskolája, úgy a sphinxnek látszó kérdés önmagát fejt meg: igen!

Allapodjunk meg egy kis időre, az igazság magvát rejtő eme kijelentésem társaságában s állítsuk föl e kérdést:

Minők az iskolai színjátékok alapjokban és céljokban?

Meggyőződésem szerint: *az iskolai színjátékok — tekintve direkt, öntudatos céljokat,*

fölhangzott a vezér szava: „Csülökre legények, a zsákmányra!”

A csillagok már rég kikönyökölték az égen, itt volt az idő az indulásra.

„Gyerünk . . . gyerünk!” hangzott föl egyszerre.

A legények kiálták boraikat, dalolva fordultak ki a csapszékéből s neki vágta a sötét éjszakának.

Tiszta, takaros kis ház előtt állunk meg s nézzünk be egy perczre.

Fiatallány ül a verandán elnyúló padon, fejét tenyerébe hajtva szomorkodik.

Arca halovány. Szemei a sirástól egész kivörösödtek már. Látszik, szeretne még sirni — a lelkéből föl-fölszakadó fájó sóhajok ki-nozzák — de már elapadt a könye; a bú föl-itta mind!

Szegény Boris! ha most látna a Ferkód, megszakadna a szive a fájdalomtól.

Mivé lettél te viruló rózsaszál? Elfonnyadni készülsz? A sirba vágyol?

Meghalni szeretnél — megértem a szemedben lopva kisugárzó vágyat; meghalni, hogy ne lásd a bűt, mely sötétre festi ifjuságod rózsás hajnalát.

Sirj, drága gyermek, sirj . . . sird ki fájó lelkedet; jobb neked megsemmisülnöd, mert lelked reményét már örökre elvesztetted.

Ó már a kárhozá! Az első bűn véres foltja, mely lelkére hullt, a bűn fekete tengerét vontta maga után.

Elváltattott benneteket örökre a végzet.

nem egyebek, mint a művészet köréből merített, értelmet, szívet, erkölcsöt fejlesztő és nemesítő beszéd- és értelem-gyakorlatok.

Megerősíteni kívánom e meghatározószómat, mert tudvalevőleg a beszéd- és értelem-gyakorlatok nem egyebek, mint a tudásra kívánatos eszmék és ismeretek logikai földolgozása *kölesönös beszélgetés* alakjában.

Ezzel kapcsolatban adjunk helyet a másik kérdésnek is:

Minők legyenek tehát tárgyukra nézve az iskolai színjátékok?

Fentiek elfogadásával az iskolai színjátékok tárgya nem lehet más, mint erkölcsi események és viszonyok — akár az életből, akár a történelemből merítettük is azokat — oly karakterisztikus feldolgozása, melyek a gyermek eszme-körével, kedély-világával, felfogásával nem ellenkezik; képzelő tehetségére, ismeretei gazdagítására, nemes érzelmeinek föléb-resztésére, ápolására, a beszédbeli előadás folyékonyására fejlesztő hatással vannak.

(Folyt. köv.)

B. Gy.

F. hó 5-én tartott az áll. el. isk. gondnoksága gyűlést, melyen az iskolai év megkezdésének ideje lett elhatározva. A gondnokság, nem tekintve arra, hogy elegendő osztályokkal nem rendelkezik, egyelőre a tavaly is fennállott váltakozó rendszer mellett, az iskolai évet f. hó 10-én megnyitni rendelte.

Együttal szigorú intézkedéseket tett az iskolai mulasztások tárgyában, mi kívánatos és szükségszerű jelenlegi viszonyainkhoz.

Az előjáróság által kibocsátott „Hirdetmény” értelmében: „A szülő (gyám, vagy gazda), ki a tanköteles növendéket az iskolától visszatartja, ebbeli kötelezettségének teljesítésére *első ízben* figyelmeztetve lesz. Ha daczára ezen figyelmeztetésnek, a növendék az iskolától továbbra is visszatartatná, a szülő (gyám, vagy gazda) *első ízben* 50 kr-ra, *második ízben* 1 frtra, *harmadik ízben* 2 frtra, *negyedik ízben* 4 forintra büntetettik minden mulasztott félnap után. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a mulasztások a legnagyobb szigorral fognak ellenőriztetni s a pénzbírságok minden kifogás mellőzésével — ha kell, végrehajtás útján is — be fognak hajtatni.

Különfélék.

László főherczeg,

dynastiánk e szívből magyar érzelmű, virágjában elhunyt tagjának temetése alkalmából a helybeli iskolákban az előadások szüneteltek. Gratulálunk a gondnokságnak, mely ezzel lojalitásának és tapintatosságának adott kifejezést.

Ha eddig át is tudtat élni a sziveden maradosó kinokat, de abban a perczben, tudom, meg-hasad, midőn életed boldogságát sulyos rab-lánczba veri a törvény büntető hatalma, a porkoláb kérésselhetlen keze.

Sirj . . . csak sirj, hadd fuljon könyeid patakjába gyöngye, hervadó életed, melynek boldogságát elnyelte a mult, jövője felett pedig a halál leleselkedik.

Imádkozzál . . . hogy az örök nyugalomra térhess, te megkínzott lélek, mert jobb volna már neked oda fenn, mint ide lenni!

Akolostorlélekarangjának fájóalmas hangja rezg át a tiszta légen. Szegény Boris számolt le az étellel. Eljött hozzá a várt szabadító, miért oly forrón imádkozott.

Nyűg volt ugyanis számára az élet, csöndes haldoklás. A sir örökre elesitotta fájdalmát.

Másnap temették el. Sirját a falu részvéte állta körül s midőn lebocsájtották a koporsót, nem maradt szem könyezetlenül; nem volt, ki fájó sóhajjal ne mondtá volna: szegény Boris! rövid volt az életed és mégis oly hosszú.

Ugyanakkor, midőn Kergő Borist temették, rablánczra fűzve kísérték egy ifju legényt a börtönbe, András gazda gyilkosát, a már földben pihenő szegény Boris elbujdosott kedvesét.

Kaszinói gyűlés.

A kispesti kaszinó választmánya f. hó 5-én ülést tartott, melyben elhatározta, hogy a tagdíjakat érélyes módon kívánja behajtatni, különösen olyan esetben, hol az illető tag már több évi tagsáddíjjal van hátralékban. Új tagokul a következők vétettek föl: Dayka Antal, Etil János, dr. Falussy Gusztáv, Némethy Gyula, Seper Kajetán.

Bimbóhullás.

Kronowetter Dezső, helybeli állami tanító és családját sulyos veszteség érte, forrón szeretett fiacskája: Dezső váratlanul, virágkorában, bekövetkezett elhunytával. A gyermek-világ réme: a difteritisz ragadta ki a szülők szerető karjaiból. Mi, kik mélyen érezzük fájdalmát, őszinte részvétünknek adunk kifejezést s velünk a nagyközönség is, midőn bánatában osztozva, azt enyhíteni törekszünk.

Adomány a ref. templom javára.

A kispesti ev. ref. templom javára Török Béla felső-kispesti nagybirtokos 5 frt, Sebestyén István, a Kispesti Takarékpénztár-Részvénytársaság könyvvezetője 10 frt, Szabó Lidia 1 frt 50 kr, összesen 16 frt 50 kr adománnyal járultak, melyért fogadják a gondnokság hálás köszönetét. A gondnokság ez alkalommal újból fölkéri a nagyközönséget, kegyeskedjék adományával az egyházat segíelyezni.

Evangelikusok gyűlése.

Az evangelikusok vasárnap d. u. gyűlést tartottak, melyen a telek-ügy végleges rendezése volt szönyegen. Mint értesülünk, e tárgyban az előjárósághoz irt át a hitközség, honnan a közeli napokban már várják a választ.

Jegyváltás.

Dr. Nagy Károly községi orvos, társadalmunk egyik kimagasló alakja, mint örömmel értesülünk, a napokban váltott jegyet: Karlsbadtól Budapestig. Üdvözljük körünkben!

Hidak építése.

Az Üllői-utra torkoló összes utczák hidainak építését az előjáróság már elrendelte s a munkálatok folynak is. Községünk költségkimelés szempontjából s azon körülményre való tekintettel, hogy az országutunk két oldalán haladó árok, mely az omladozásnak nagyon is ki van téve, feleslegessé teszi a költségesebb kiadásokat, fahidakat épített, melyek céljaikra kellően megfelelnek.

Ellenőrzési szemlék.

A 32-ik számú hadkiegészítési kerület területén tartózkodó nem tényleges állománybeli legénység számára, a folyó évben az ellenőrzési szemle *október hó 13-án* reggel 8 órakor fog *Monoron* megtartatni. Az *utóellenőrzési szemle* november hó 18-án reggel 8 órakor Budapestben, IX. ker. Mária Theresia laktanyában tartatik.

A vasárnapi nyári táncmulatság.

Közöltük mult számunkban, hogy vasárnap, folyó hó 15-én, a színház kerti helyiségében, valamint este a színházban nagyobb szabású mulatság rendeztetik. Mint értesültünk, e mulatságra rendkívül nagy számban érkeznek budapesti vendégek s így a siker biztosítva van. A 60 tagu női és férfi rendezőség minden lehetőt elkövet, hogy kellemes szórakozásban élvezzék vendégeink a köztünk töltendő időt. Csak egyre figyelmeztetjük jóakaratulag a rendezőséget. Gondoskodjék jó előre alkalmas közlekedésről, a hirdetett különvonat is meg legyen rendezve, mert a vasut csak akkor indít különvonatot, ha az megrendeltetik, különben este 10 órakor meneszti a rendes utolsó vonatot. Pár száz családot pedig felülteni nem szabad. Jelezze plakátokon, mikor indul a különvonat, hogy mindenki tudja magát mihez tartani.

Katholikus értekezlet.

A kispesti katolikusok vasárnap értekezletet akartak tartani a *Szandalics*-féle vendéglő helyiségeiben, azonban az nem történhetett meg, mert az értekezlet megtartását a hatóság-nál bejelenteni elmulasztották. Jó lesz jövőre elővigyázatosnak lenni.

Iparosok figyelmebe.

Ez uton is felszólítjuk és figyelmeztetjük iparosainkat, hogy a műhelyeikben alkalmazott tanoncokat legkésőbb péntekig irassák be, mert ellenesetben pénzbírsággal sújtatnak, melynek egyedül csak ők lesznek okai.

Áthelyezés.

Burger Ferencz sz.-lőrinczi állami el. tanítót a kispesti iskolához helyezték át. Örömmel üdvözljük körünkben, kiből mi egy jó erőt nyertünk, a sz.-lőrincziek pedig elvesztettek, mit eléggé sajnálnak is.

Gyermekek öröme.

Réthy László, szintársulatunk igazgatója — mint halljuk — a jövő hét első napjaiban a gyermekek szórakoztatására délutáni színi előadást rendez, mely alkalommal valószínűleg a „Peleskei nótáriust” adják. — Bővebb értesítést annak idején a falragaszok nyújtanak.

A Báthory-utcai öröme.

A Báthory-utca végső szakaszán levő mosarasakat, mint örömmel értesültünk, a község előjárósága a közegészség s az út járhatósága szempontjából feltölteti. A feltöltési munkálatokat, mint meggyőződünk, már folyamatba is tette s így néhány nap múlva községünk egy szép utcával gazdagabb lesz. Gratulálunk!

Megfulladt gyermek.

Stiller Mátyás és Steger Teréz 3 napos István gyermeke, f. hó 6-án este, Kisfaludy-utcai lakásukon fulladásra gyanus körülmények között meghalt. A megrémült szerencsétlen szülők dr. Edelmann József, helybeli orvost hívták gyermekükhöz azon reményben, hogy még megmenthető, de a segély későn érkezett, mert az orvos már csak a fulladás által beállott halált konstatálhatta. E tárgyban megindított vizsgálat vasárnap délelőtt tartatott meg Ivánka Pál, t. b. főszolgabíró vezetése alatt, dr. Garami Dávid járási t. b. főorvos, Ács László községségi bíró, Dorfner Antal jegyző, Beeze Rezső esküdt közreműködésével. A vizsgálat semmi gyanus körülményt nem derített ki s a halál okát természetesen minősítette. A vádlottakat fölmentették.

Vöröskakas községünkben.

Szinte csodálatos, hogy nem mulhatik el az utóbbi időben egy vasárnap sem, hogy a mulató közönséget tűz-lárma meg ne zavarja. Most vasárnap is úgy történt. Este 9 óra tájban sipolás, kürtölés, borzalmas, egetrengető lármával tüzet jelzett a helybeli tűzoltóság. A tűz Banai István kispesti földmives földjén felállított széna-kazlajt emésztette föl, mi biztosítva is volt. Nagyobb baj szerencsére nem történt. Ez alkalommal felszólítjuk a helybeli tűzoltóság intézőit, hogy hassanak oda, miszerint a tűzoltóság nagyobb veszély hiján, főleg ha az távol is van tőlünk, ne riaszsa föl a község lakóit álmukból, mert ez a „sok hü-hó semmiért” azt fogja eredményezni, hogy komoly veszély alkalmával a lakosság, mely már hozzászokott a tüzet jelző őrjárási lármához, a segélynyújtástól, a multak tapasztalatain boszankodva, távol fog maradni. Ez jóakaratu figyelmeztetésünk, mit a legkomolyabban megfontolni kívánatosnak vélünk.

Vasuti elgázolás.

Ez egyszer nem a mi kis vasutunkon történt e szomorú eset, hanem az erzsébetfalvai h. é. vasuton. Kedden este 7 órakor a Csepelre vezető átjárónál elütött a vonat egy homokot vivő szekeret; a lovakat tette tönkre, meg a kocsit, a kocsinak azonban nem lett baja. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a hamis váltoállítás folytán az éppen szemközt jövő

vonat neki nem ment a másik mozdonynak, alig 3—4 méternyire meg tudták állítani. Egyéb baj nem történt, mint a két mozdonyvezető csunyául neki ment a hibát elkövető állomásfőnöknek, a ki — állítólag — alig birt a lábán állani. A vizsgálat folyik.

Még egyszer a szentlőrinczi esodaszamárrol.

Mult számunkban megemlékeztünk a szentlőrinczi esodaszamárrol, minek folytán vasárnap nagy társaság rándult ki Meister vendéglőjébe, megtekinteni a nagy hirre vergődött állapotot. A Mamlasz-egylet elnöke fogadta a társaságot előzékenyen s azonnal intézkedett, hogy elővezetessék. Mondhatjuk, még számárban is szép állapot. Gyönyörű szerszám, még elegánsabb kis kocsit igen megnyerővé teszik. A sörvást jól bírja, amennyiben első bemutatóra egy nagy halbszájlit (körülbelül négy kriglis pohár) egy szuszra fölhajtott, pompásan eszi a sóskifliket is, szóval, igen mulatságos, de csak addig, míg be nem rúg. A jókedvű társaság még a kávéházba is meghívta, hol a cukorkészletben nagy prédaságot vitt véghez „ő nagysága.” Megkínálták virzsiniával is, de ahelyett, hogy rágyújtott volna, megette szalmástól. Mondhatjuk, kellemes és rendkívül nevetető órát töltött a társaság együtt a számmal, végül pedig elhatározták, hogy 100 drb vizitkártyával meglepik „Tüzes” ő számárságát.

Budafok haladása.

Budafokon a villamvilágításra vonatkozó szerződést jóváhagyta a vármegye, az építési engedély elnyerése végett pedig a tervek, a jóváhagyott szerződéssel együtt benyújtattak a kereskedelmi miniszteriumhoz. Október elejére számítanak, hogy hozzáfoghatnak az építéshez. — A villamvilágítással egyidejűleg megkezdik a vízvezeték munkálatokat is. — A Fő-utca kikövezése e hó végén készen lesz. Ez után a mellékutczákat kezdik kövezni. — Végül elhatározta a képviselőtestület, hogy új és diszes községházat építtet. — A mi az utóbbit illeti, hála Istennek, nekünk megvan, de mikor leszünk a többivel annyira, mint Budafok?!

Hermann Simon vendéglője.

Községünk gyors előhaladásával lépést tartanak vendéglőseink is. Mindegyik iparkodik vendéglőjét a mai kornak megfelelően berendezni, jó ételekkel és italokkal szolgálni, hogy a mindig nagyobb és nagyobb számban kiránduló közönség teljes kényelmét biztosítsa, megelégedését kiérdemelje. Hermann Simon csak nemrégiben nyitotta meg az Üllői-uton, saját házában vendéglőjét s már is nagy látogatottságnak örvend. Volt alkalmunk megtekinteni az egész helyiséget s bár még nincs teljesen készen a berendezéssel, de már most is mondhatjuk, hogy rövid idő alatt ez lesz egyik legszebb vendéglő-helyisége Kispestnek. Épített üveges szátleltit, zenészeknek külön emelvényt, diszes kerthelyiséget stb. szóval nem kimél semmi költséget, hogy az egész helyiséget vonzóvá tegye. Hiszszük is, hogy a kellő pártolás nem fog elmaradni.

Országutunk munkálatainak ügye.

Mint halljuk, újra akadály merült föl szerencsétlen vajadás között készülő utunk munkálatainál. Az olasz munkások ugyanis a fize-

tés körülményeivel nincsenek megelégedve és abban hagyták a munkát: sztrajkolnak! Hogy mi mindenféle fog még bekövetkezni azon időig, míg országutunk a forgalomnak át lesz adható, arra magunk is kíváncsiak vagyunk.

Meghaltak.

Szeptember 1—7-ig.

Fazekas Irma, 1 év 4 hónapos, Petőfi-utca. — Molnár Gyula, 10 napos, ref., Rákóczy-utca 10. sz. — Koczian Erzsébet, 6 hónapos, róm. kath., Rákóczy-utca 4. sz. — Özv. Herbst Józsefné, 36 éves, róm. kath. Kisfaludy-utca 141. sz. — Mikodém István, 1 éves, Fő-utca. — Szárek Józsa, 6 hónapos, r. kath., Nagyerdő-utca. — Elszó Lenke, 5 hónapos, r. k., Kisfaludy-utca 154. sz. — Steger István, 3 napos, r. k., Kisfaludy-utca 141. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Több szülő kérelme. Mai számunk óhajaiknak megfelelőleg foglalkozik kérelmökkel. Azt hiszszük, hogy ezuttal a szó nem fog a pusztában elhangozni, mert nyomtatásban beszélünk.

M. S. tanító. Cikkét változtatással mai számunkhoz. Köszönjük.

O. Károly. Valóban bámuljuk, hogy ön, kérkedve írni multjával, nyakunkra küldi rémes dolgozatait. Szerkesztőségünknek papírra nincs szüksége, de az ön eszméből se kérünk.

E. Ilona. Azt kérdezi tőlünk, hogy írjuk meg kedvednek: „mi a szerelem”?

Válaszunk: Egy olyan háziúr, ki mindenkit kidob házából egy kedves lakójáért, ki azután azzal fizet: hogy megessalja!

B. Gyuláné. Kedves kis beszélőjét mai számunkhoz. Jövőre is kérjük munkálkodását, mert kedved ügyes tollára büszkék vagyunk.

L. Ottó. Azt írja nekünk, hogy költeménye jó, hát mi ép az ellenkezőt állítjuk.

R. F. Erzsébetfalva. Üdvözet.

Vasuti menetrend

Monor—Szent-Lőrincz—Budapest között.

Budapestről indul: 7.00, 8.30, 12.05, 2.55, 4.25, 7.35,

Szent-Lőrinczről indul: 7.34, 8.57, 12.35, 3.25, 4.51, 8.07.

Monorról indul: 5.16, 6.44, 9.04, 2.18, 6.31, 7.33.

A vastagabból szedett számok az esti 6 órán tuli, és a reggeli 6 óra előtti időt jelzik.

HALESTÉLY!

Van szerencsém Kispest község és vidéke m. t. közönségének tudomására hozni, hogy ujonan épített házamban (Felső-Kispest, Üllői-út) elegánsan berendezett vendéglőmben

minden szerdán halestély

van; a legjobb minőségű boraimat szintén ajánlom a m. t. közönség figyelmébe. Számos látogatást kér

tisztelettel

Hermann Simon,

1—3

vendéglős.

ÚJ VILÁG

BOR- ÉS SÖRHÁZ KISPESTEN,
Kisfaludy-utca és Üllői-ut sarok.

Alulírott van szerencsém a m. t. közönségnek ajánlani fenti czimű, **kerthelyiséggel, kuglizóval** ellátott vendéglőmet, hol a legjobb minőségű, tisztán kezelt borok a legpontosabban lesznek kiszolgálva. Messze környéken jó hírnévnek örvendő konyhámat is ajánlom, hol a legháziasabban készített izletes ételek minden időben kaphatók. Társas összejövetelekre, ünnepélyekre, vagy bármely zártkörű mulatságra helyiségeimet teljesen díjtalanul engedem át.

4—10

Tisztelettel

Magyar József,
vendéglős.

Vasár- és ünnepnapon kitünő cigány-zene!
!!!Elegáns táncz helyiség!!!

!! Friss csapolás vár !!

MERTLNÉL ÉS SOHBERNÉL,
hanem a közbeeső állomásokon is, és pedig.

Lövölde: GERBERNÉL;

Szapáry-utca: HERMANNÁL;

Felső-Kispest: SZANDALICSNÁL;

Kisfaludy-utca: BERÁNNÁL és MAGYAR JÓZSEF

„Új világ”-hoz címzett vendéglőjében, továbbá ÁRVAY

bácsinál;

Kispest: SZABÓ PÁLÁNÁL, STEFÁN színházi kert-

helyiségében, valamint LUKÁCSNÁL és HÖCHSTINÉL

(itt a német kaszinó); végül

Szent-Lőrinczen: MEISTERNÉL, (egy kicsit arrább

kell menni az állomástól. Itt meglátható, kívánatra, a

„Szent-lőrinczi csodaszámár” is, mint iszik versenyt

bármelyik vendéggel, csak fizessenek neki.)

!! De ha a vonat nem vár !!

MI történik akkor??

Vár a közönség még egy órát, mert a mi

kis vasutunk minden órában közlekedik.

Felhívás

Kispest község t. polgáraihoz!

A „Hungária“ I. betegápoló és jótékonyági egyesület

mely Budapesten már 45 év óta áll fenn,

Kispesten is állított fel fiókot.

Ezen egyesület, mely nem vagyonosodás, hanem tisztán a tagok érdekeit tartja szem előtt, a legmesszebb menő kedvezményeket biztosítja a tagoknak, ezekre megy azon összeg, melyet évente a tagoktól gyűjtött összeget, a mellett halálesetekben egész 1000 koronáig terjedő tiszteletadományt biztosít a hátramaradottaknak.

A beteg tagok kellő istápolására a fővárosban 4, és Kispesten egyelőre 1 orvos, nemkülönben az összes fő- és székvárosi gyógyszerárak állanak rendelkezésre. Itt megjegyeztetik, hogy a kispesti tagok szükség esetén az első helyen említett orvosokhoz is fordulhatnak, ugyancsak intézkedés történt arra nézve, hogy ha a kispesti tagok létszáma azt lehetővé teszi, Kispesten még egy második orvosi állás is fog szervezteni.

Az egyesület elnöksége továbbá elhatározta, hogy a következő 3. vagyis f. é. augusztus, szeptember és október hónapokon át újonnan belépő tagoknak a felvételi díjat elengedik.

Fel tehát Polgártársak! használjátok fel ezen kedvező alkalmat, iratkozatok be minél tömegesebben.

Beiratkozni lehet: Szandalics Lajos, a Török császárhoz czimzett vendéglőtulajdonos és Fleischmann Ferdinánd pékmester uraknál.

3-3

Hazafias üdvözléssel

AZ ELNÖKSÉG.

ELSŐ KISPESTI TEMETKEZÉSI VÁLLALAT.

Elvállalok bármily temetés-rendezést, ugyancsak szintén saját készítésű diszes **koszorúkkal** is szolgálhatok, bármily árban a legolcsóbbtól kezdve fölfelé.

Raktáramon kaphatók diszes kiállítású

ércz- és fakoporsók

igen mérsékelt áron.

Vidéki megrendeléseket is elvállalok.

4-10

Tisztelettel

Lambing Jakab, Üllői-ut.

Árlejtési hirdetmény.

A kispesti ev. ref. egyháztanács elhatározta, hogy 12.000 forinttal templomot épített. A templom tervei és költségvetése az egyház gondnokságánál megtekinthetők.

Felhívatnak mindazok, kik e munkálatokat elnyeréni óhajtják, adják be ajánlataikat folyó szeptember hó 22-ének déli 12 órájáig, mikor a tárgyalás nyomban meg is tartatik. Szóbeli ajánlatok is elfogadhatók.

Bánatpénz a kiírt összeg 10%-a.

Kispest, 1895. szept. 3.

Barnóthy Lajos,

egyh. gondnok.

2-3

Bán Kálmán,

egyh. jegyző.

„ELSŐ LEÁNYKIHÁZASÍTÁSI EGYLET M. SZ.“

32 évi szakadatlan működése alatt a gyermekbiztosítás terén már is fényes és áldásos eredményeket ért el, elhatározta, hogy hatáskörét a

fiúk biztosítására

is kiterjeszti.

A tagnak azonnali biztosítása a halálesetre, már az első fizetés után is, s ez esetben a további befizetések megszűnése, a változatlanul megállapított táblázatszerű befizetés, mely havi részletekben is teljesíthető, a tagoknak évente nyereséget, és esedékes, továbbá azon körülmény, hogy minden egyes tag az egyület működésében részt vehet, oly előnyök, melyek mindenki által szem előtt tartandók.

A tag elhalálása esetén minden további befizetés az elhalálása havától kezdve megszűnik, a biztosított tőke azonban mégis az esedékesség beálltával teljesen és egészen, minden levonás nélkül a felhalmozódott feleslegekkel együtt a kedvezményezettnek, vagy a tag törvényes örökösének kifizetetik.

A beírt gyermek elhalálása esetén a befizetett díjak az általános határozatokhoz képest visszatérítetnek.

Ervényben levő kötvényekre az általános határozatok értelmében kölcsön adatik.

A tagok 50 százalékos nyereségy-részesedése minden jutalékrészre kiterjed. A biztosított tőke kifizetése teljesen és egészen történik, s levonás semmi czim alatt sem fordulhat elő.

A táblázatokban megállapított és kötvényekben foglalt járulékokon kívül semmi néven nevezendő melléklettel, pénzbeszedési, postabér, bélyeg vagy más költségek nem fizetendők.

Képviselőség Kispesten:

SCHÜTZ MIKSÁNÁL,

3-3

Petőfi-utca 306. sz.

Prospektus ingyen és bérmentve!!!

Nyomatott az Országos Központi Községi Nyomda-Részvénytársaság könyv- és könyvnyomdáiban Budapest (V. Lipót-körút 22.)

BERGER ÉS MEYER

kefék és seprők gyári raktára

a magyar mechanikai kefégyár-részvénytársaságtól

KISPEST,

FŐ-UTCZA ÉS ÜLLŐI-UT SARKÁN.

GYÁRI KEFÉK

kétfestő-gyárak, posztógyárak, mal-mok, szövőgyárak, serfőzdék, fegyvergyárak, papirgyárak, vegyszeti gyárak számára.

PIPERE ÉS HÁZI KEFÉK.

CZIROK ÉS RIZSSZALMA-SEPRŐK. 2-3

Alkalmi vétel.

Kispesten, az I. csoportban (a Lövdétől Herbacséig) fekvő telkek -öle az eddigi áraknál

egy forinttal olcsóbban adatik el

5 évi részletfizetésre, 5%-os kamattal.

Bővebb értesítés csakis

Nemes Izidor

telekkeladási ügynökségi irodájában (Kispest, Üllői-ut) szerezhető.

Eladó ház.

4-6 Kispesten 600 -öl

gyümölcsös, lugas, öt lakás, 2 pince, istálló 5 tehénnek és melléképület kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Ugyanott egy 2 szobás utcai lakás, konyha, kamra, pince és külön szoba konyhával, november 1-re kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Mindenféle

BUTOROK

és egy kitiűő

ZONGORA

szabad kézből eladó

Kispesten,

Kossuth-utca 520. sz. a.

1-1

Eladó házak és telkek.

Kispesten

több ház és telek

igen előnyös föltételek mellett,

részletfizetésre eladó.

Bővebb felvilágosítás

Kisfaludy-utca 173. sz. alatt

nyerhető.

1-1